

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Praedicatorum Friburgensium lector - Cod. Ettenheim-Münster 191

Weisser, Philipp

[S.l.], 1628-1929

Dubium tertium

[urn:nbn:de:bsz:31-117415](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-117415)

quod non a parte rei habet aptitudinem negantem
 sed sit in multis quod est unitis fructus a partem.

R. Singulas naturas quae in singularibus in diuisis
 sunt habere aptitudinem a parte rei ad esse
 secundum in illis singularibus in quibus respiciuntur; sed
 negatur quod haec aptitudo sit constitutiva unitis
 formaliter, quia aptitudo unitis ut sit, si ad essendum
 in multis; haec uero aptitudo haec est ad essendum
 in uno in diuisis, quoniam et asserendum est istas
 aptitudines in unitis aggregatas non posse consti-
 tuere unitis fructus, quia aptitudo unitis for-
 titer fructus consistit in iustitia et respectu
 uniformis ad plura. istae a. aptitudines non
 respiciunt plura uniformiter et in differenter
 sed una respicit haec in diuisis, et alia alius.
 ex quo dicitur patet naturam a parte rei non
 esse aptam ad essendum in multis. Et si
 fiat actus; natura a parte rei actu est in mul-
 tis, quod natura a parte rei potest esse in multis, quae
 quae patet ab actu ad potentiam. R. tunc, negato
 supposito, quod una natura a parte rei sit in mul-
 tis; natura a parte rei in multis non est una
 sed plures, ut supra dicitur. Ad unitis a. potest
 quod non aptum in esse multis ut ex dicitur, istud
 manet quod sententia nostra firmata, unitis si fructus
 non potest dari a parte rei independenter ab
 actu, et de potentia sui absoluta. quod haec dicitur
 fructus unitis, quoniam dicitur autem negat, nisi ipse,
 se rem destruant et tunc.

Dubium Tertium

Quanam

Quanam sint Moti-
ua intellectus ad for-
mandum Vniuersale
Et an Vnite fiat per ab-
stractionem intellec-
tus agentis uel
Passibilis. *✓*

Primum Motum quo intus ad abstrahen-
dam naturam à singularitate dicitur & qd igno-
ratur duplex quorum quorundam. Vnum quodammodo
similiter. Aliud diuisimiliter. ad uentil n. intus
hinc sentit et moueri ad medium ceterum autum
rat carentem, in qly actumly hinc brutis apinij,
lanq. ad uentil et hinc ratiocinari, uideri, talia
uero cetera actio non facere, adeoq. agnoscit hinc
similes quos in hinc ab opaity brutorum. et qd dicitur
quod

quae sunt habere debet principium, inter haec
 diversam quoniam diversa indicat esse propria
 quoniam similitudinem quod dem, ut in expto maneamus
 indicat esse animalitatem, quae propria quoniam
 haec et quoniam similitudinem. Quia similitudinem non indicat
 esse propria rationalitatem. Quod duo propria
 ita sunt inter se comparata, ut unum non includat
 alterum in suo conceptu etiam. nec enim animalitas
 est essentia rationalitas, alias et bruta et planta,
 hinc etiam quod oio falsum est. Jam vero non inter
 nos sunt ea quae se non includunt etiam, licet a
 parte rei sunt unum quod, conceptibus seu cognitioni
 distinguere, unum quod, sine alio cognoscere. hinc
 formaliter ipse conceptus, quo cognoscitur propria
 convenientia quoniam similitudinem, sentientibus et
 moventi, aliamque actionem eorum bruta et haec.
 et haec propria est animalitas, in quo conceptus
 animalitatis ita quod a parte rei diversa sunt
 unum inter se in esse cognito, quae absque
 suis cognoscunt, conceptibus enim illi animalitatis
 et in praecisionis ponitur non magis representat
 aut quod est in haec, quam quod est in haec aut alio bruta
 ex quo modo quod operanti aut sunt bruta quoniam
 se. quod potestatem cognoscitur sit unum quod aptum
 esse multis, quod duo sunt de ista similitudinem. unum
 quod dem, quod caret distinctis quod similes causant unum,
 tunc oppositam. aptum et ad spendu in multis,
 quod nihil obstat in aut sit conceptus, quod sit multis
 communi cabile.
 In Constituentia vero esse aliqua, modo ad hoc,
 tales utique diversa, in istis: videtur enim. ois haec
 similes

sint
 as ad for
 niuersale
 fiat per ad
 n intellec
 tis uel
 mity ad abstr
 quod mity quod
 geny. hinc quod
 . em mity n. m
 medu calidum
 ly hinc bruta quod
 nichnari, videtur
 re, ad hoc approp
 quod bruta hinc

similes quædã elicere, ræ enim indicat esse in
 ertis unum proprium qd qd similes tales quædã tales
 pducant: nec ullam distinctionem ex parte
 propriis advenit; solum numericã distinctionem
 nem in illis agnosuit, qd ut se. hie d rone, aut
 falsi vel falsi supposito eliciunt. qd condi-
 tiones in simi duantes et mates appellandus.
 qd cum non fuit qd portione natura inchoat ut pote na-
 ates, hinc movet inchoat ut fermet ceptu istig
 propriis simi linu opartem, in qd certa qd sam incho-
 midna gremium, absq; eo qd cepiat hie vel il,
 hinc singulare, a quo tales quædã eliciunt; con-
 stituitur, inchoat, hanc mediu vntu, qd nocuh
 spes.

Motivum ad con-
 stituendum gen-
 us et speciem, vntu.

A hinc et motivum seu fund amentu el eodem
 proximis constituendi vntu assignatur,
 ipsa rem seu unitas nostri, inchoat hinc,
 latio: ex eo n. q. in una re fuit diversa ræ
 seu quædã itates, quæ inchoat ob sui imperfecti-
 et limitatam adagruat unu qd cepit qd ps
 non pt, fit ut unam ræm sine alia cepiat
 sine apprehendat. ex qua apprehensione inchoat
 extrahere in hore, in que regunt plures ræ, et
 autu, et rætes, et mates conditiones. Quas
 oes non valens simul qd facti cognoscere inchoat
 cepit una sine alia, aut sine ræte, et sic con-
 stituit gen- ræte sine conditioni ly in hinc du-
 hig, fig, qd stituit gen- Et hinc fuit motiva ræte
 in ad formandã a vntu.

Solum

Solum fuit
 motivum ad
 constituendum
 genus et speciem,
 vntu.

Secundum quod in titulo dicitur
erat supposito quod in dicto format unita
cum alio no fundamento seu motivo; et factu
late supra dictu fit, unice fructus tm fieri
f opatem mty; convenienter q rebat per quta
actionem mty id fiat. naria n. sunt in illo
opae. pro huius intelligentia,

Notum go in hunc duplicem regiri in
Intellectum. Agentem scilicet et Passibilem.

Intellectus duplex.

Intellectus agens e potius qdam actio ope,
rativa, illuminans phantasmata, reddens
intelligibilia actu, q erant antea intelli-
gibilia tm potentia; eductis, ptes intelli-
gibiles e phantasmata q recepta ab intellectu
passibili, faciunt ut pnt intelligi res, per
illas representatae. Actio go mty agentis
e illu strando phantasmata causata ptes
in intellectu passibili.

Intellectus Agens.

Intellectus Passibilis e Potius qdam actio ha,
bens se in principio ad modu tabula rasa
qua oes res intelligitur, q et non pducendo ptes
nigrosas, sed illas recipiendo format verba
q e expre sa rei similitudo, in quo verbo rem
ipsam contempletur. vocat a. passibilis q
recipiendo ptes ab intellectu agente illustratas pa-
titur; sicut manus recipiendo colorem pati-
tur. Actio go mty passibilis e formare verba
et in verbo res exemplari.

Intellectus Passibilis.

Diximus adione mty agentis ope illustrare
phantasmata q illustratio fit hoc modo.

NB. Intellectus Passibilis vel Possibilis e In
idem, naria n. nuncupatur.

Phantasia qd?

In petro sunt duo: Nam sc: et conditiones
nam in diri dicentes et eodem modo in
phantasmate petri q: sunt sensibiles in
nupto ad phantasiam q: e petra gelam reti
nens sps receptas a sensib: exteriorib:, sunt
duo: nam si conditi oculis in diri dicentes. ut
huc figura, huc ogra, huc canes. Inty go
agens mediantes suo lumine manifestat in diri
pafibili nam illam in phantasmate relucen-
tem occultatis conditionib: in diri dicentib: q:
illam nam abraheant. Ex qua illuminata
fiunt a phantasmalib: sps intelligibiles q:
recepta in inty pafibili q: ferunt illi vim
ad cognoscendam nam in phanta smate
contenent am.

Abstractio Rea-
lis quid?

Notum 20. Duplicem esse Abstractionem
Realem sc: et Intentionalem.

Abstractio In-
tentionalis qd?

Realis e, qua una res ab alia a partibus
separatur. ut qto separa ramy ab arbore,
manu a corpore.

Abst. Intent: duplex;
Negativa q?

Intentionalis e, qua unum per cognitionem separa
ab alio, cum quo tunc erat a partibus junctum.
ut qto cognosco aut sine rati, separo aut a
rati, non realiter, sed intentionaliter.

Præcisiva q?

Separo Intent: oculis item duplex e. Neg-
tiva sc: et Præcisiva. Negativa e qua non
negat de alio: ut lapis non e ho: vel ho non e aut.

Præcisiva e, qua unum cognosco sine alio
præcisè, cum quo tunc e coniunctum.
Hic p: res notatis sc:.

Conclusio.

Conclusio

Altera non e
non Realis, n
operatur.

Quia pro Conclu-
sione a suo nige-
re p: abstracti-
one p: in inty
len-
de illis p: abstr-
actione de abstr-
actione inferiori q:
abstractioem n

Conclusio

Nam fil. Inty
metaphisice tam p:
p: quam pofibile
Inty p: sic dicitur
p: abstr-
p: intelligibiles rep-
p: aut ad aliy inty
p: hoc tunc forma un-
abstr-
p: aut tunc
p: p: aut
p: p: aut

Conclusio Prima

146.

Natura non fit Unitis per abstracti-
onem Realem, nec Intentionalem
negativam.

Prima pars Concl. p^{tr}. Natura non potest realiter
separari a suis inferioribus cum eis identifi-
catis, sed abstractio realis a suis separatur, quia
natura fit non unitis, per abstractionem rea-
lem.
2^a Pars p^{tr}. Abstractio negativam, quae uniti
negatur de altero, sed uniti vere affertur
de suis inferioribus, quia natura non fit unitis
per abstractionem intentionalem negativam.

Conclusio Secunda

Natura fit Unitis in esse obiectivo sine
metaphisico tam per actionem in se agens,
his, quam possibili.

Unitis in esse obiectivo nihil est aliud quam
esse sub alterius forma unitis, hoc est aliter
suis intelligibiles representantis rem sine deter-
minatione ad aliquid individuum sine singulari. u.g.
suis hanc formam unitis quae representat hanc sine
determinatione aliqua ad individuum vel singulare.
Homo vero est unitis in esse obiectivo, quia est sub
tali forma unitis. p^{tr} conato quo ad in se agens,
tam. In se agens tantum actu directe intelli-
gibile

Unitis in esse
obiectivo q^d?

gibile, q' erat tunc p'ntu intelligibile, sed ee intelli-
 gibile actu directe & univale saltem in se obedi,
 tunc, q' univale fit in se obedi & actionem
 int' agentis. mai. patet ex munere ipsius int' agentis.
 min. p'tr. Per spem int' agentis resp.
 sentat nam sine conditione in suis d'antibus tunc,
 q' & nam univale in se obedi, deinde et patet
 q' int' n'r tunc obedi p' hoc statu cognoscit
 q' n'r n'r per actionem int' p'ntis fiat
 univale in se obedi p'tr. Int' n'r cognoscit
 nam eo modo que resp'entat p' spem ab int' agentis
 p'ntat, sed nam respectu illius p'ntis
 & univale in se obedi, q' et respectu int' p'ntis
 h'is aut univale in se obedi. mai. & certa,
 int' n'r p'ntis n'r alio modo cognoscit
 nam rem, quam ipse int' agentis fuerit
 manifestata. min. et patet ex dictis, et q' n'r
 bene in se obedi. q' o.

Conclusio tertia.

Nam non habet p'nter secundam p'ntem
 actionem univale logi per actionem
 int' agentis; sed per actionem int'
 p'ntis ei illam tribuentis, non ab-
 solutam, sed respectivam sine compa-
 rationem.

Pro huius certis intelliga, notum e, in int'
 p'ntis univale actionem sine cognitione
 reperiri. Nam absolutam. Aliam com-
 parativam seu obedi aliam.

Absoluta

Absoluta e qua ab igna res sine respectu ad
aliud cognoscitur. ut quod cognoscitur lapidem
aut alium quoddam absolutum.

Comparativa sine Respectiva cognita est illa
qua res in ordine ad aliud cognoscitur. ut quod
cognoscitur natura humana in ordine ad Petrum
ad Paulum. aut in ordine ad herens et fructum.
Probatur coniecto quo ad primum Partem. 2a. Jansen,
hoc Veritas fructus est ens ratio, quod non potest fieri
fructus per actionem intellectus agentis. ens probatur. pro
consequenter. ens ratio tunc fit per cognitionem, sed intellectus
agentis actio non est cognitio, sed tunc abstractio
a conditionibus materialibus, quod fructus ratio unitas
non potest fieri per actionem intellectus agentis. et quod
natura non habet fructus istam rationem intentionem
per actionem intellectus agentis.

2a. Pars pro. Ut hoc in g. fit fructus fructus est habere,
re rationem intentionem seu rationem fructum fructus.
sed natura non habet istam a se, nec per in istum
agentem ut probatum est, quod ipse non cognoscit,
utitur non sit, sed tunc abstractio, non potest rationem
intentionem naturae tribuere, quod nec intentionem,
nem nec naturam ipsam cognoscit, quod per in istum
prohibetur non a. alio verbum intellectus agentis quoniam
natura potest habere fructus istam rationem intentionem,
nem. quod 2a. coniecto pars vera.

3a. Pars se: quod intellectus proprius tribuit
naturae fructus rationem unitas in intentionem, non
per cognitionem absolutam sed respectivam
ut intellectus

448.
Actio intellectus
Proprius Absoluta
Unitas.

Actio Comparativa
sine respectiva

ut nity nā tribuat rāū intentionem unitis
 debet terminari ad aliquid ens rāū, sed in cogitā
 absoluta nāū non terminari ad aliquid ens
 rāū, qd per illam non habet nāū fructus
 rāū unitis intentionem. mai. p. r. illa rā
 intentionis unitis e ens rāū. qd si nity null
 illam nā tribuere à qua unitis de nomine
 debet ad illam terminari hęc cognoſcere.
 p. r. min. qd cognoſco hęc in eā aliquid aliq
 ordine negatū ſeu coarctatū ad ſua inferiora,
 nullū ens rāū cognoſco, qd n. nā ſit nā ſe non
 e ens rāū ſed ſed reale. qd nity in absoluta
 nāū cognoſco non terminari ad aliquid ens rāū, qd
 min. vera. Ex his facile probari poterit
 ad fructum rāū unitis in nāū p. r. intentionem
 rāū cognoſco comparatū ſeu reſpectum, qd non
 ita intelligitur, qd, quaſi per comparatū nāū ad
 ſua inferiora habeat nāū fructus rāū p. r.
 tionem unitis; hęc n. nēm nēm enim hęc com
 paratū ad nullū ens rāū ſunt rāū intentionem
 terminari, ſed vocamus cognoſcē comparatū
 qd nity cognoſco propriū, per. quā nāū nō
 fructus rāū intentionem unitis nō cognoſco,
 qd rāū comparatū hęc in conditionem
 ſunt qua nēm. et in hęc nō e diſtinctū, qd nām
 n. hęc comparatū nēm negant: ſed qd nity
 mand, qd et nos ad ſignificamus, Vnde et p. r.
 qd. Cognoſco nāū absoluta non ſu ſicut ad con
 ſiderandū in unitis fructus. qd alia p. r. qd e,
 qua p. r. Sed iſta alia e comparatū cognoſco qd.
 p. r.

Pro 20. qto cognosca hanc in car, ho non tnt
 fructu tam intentionem pte, qo tunc non
 cognoscat illa ra intentione, qd ut ex dictis patet
 dicitur de ente raris fol. 352. tunc tnt qre qto cog,
 nris ad illam terminat. qo per aliam cognem
 debet cognosci nra, et illi tribui illa ra ptem,
 ho logicalis. Tunc ultra sed non pot tribui
 sine comparate, qo comparatio nro petri ad ho ha,
 vad ralem pte fructem. pte nra. ralis n. tribuit
 hui rati pte et non petro, qd videmus qd ho fit in
 pluribus numero indivis suis et non petro. sed ha
 videre aut cognoscere non possumus nisi com,
 parem ralem cum suis inferioribus, ut patet.
 qo comparatio nro rati. videt hanc rati et in
 actu. quare n. non tribuit ralem pte rati, et hanc
 ralem generis, nisi qd videmus qd act fit in pluribus
 pte dicitur dicit; ho nro in pluribus numero tunc,
 sed hoc videre nro exigit comparationem nra cum
 suis inferioribus, qo ultima pars e. actis nra.
 Probat et hanc rati nra non posse pte can, q
 pmetas unitis sine tali comparate. si n. ipsa
 pte unitis negl haberi sine illa, sequenter
 nec pmetas haberi poterit. Sed pte ultra,
 quod ad predicabilitatem fructem nra petra com,
 pte. Pradicatio e. indivisim quaedam affirmati,
 tunc quo unitis affirmati de inferioribus, sed ad
 indivisim nro rati cognio extremum qua unit
 operat cum altero. qo ut aliqd pte de altero pte,
 can petri nro comparatio. ma: e. certa. pte minor.
 antiqua mety nra affirmati petro et ho, cognoscat
 hanc rati petro, si n. hanc non cognosceret
 non

non potest in se affirmare, sed hoc est comparatum
 unum cum alio, quod ad iudicium affirmativum re-
 spectu comparatur et quod ad iudicabilitatem. Patet
 quod quod sit ad oppositam positionem sed non. an
 si: unum fiat per actionem unum agentis vel
 passibilis. Dicimus in unum legem formiter fieri
 et actionem unum passibilis, et non agentis, sed neque
 et per quemcumque actus unum passibilis, sed compa-
 ratum; hoc est per talem et non per quod comparatum
 nam unumvis referentibus; quod quod unum non cognoscit
 et nam in se, non absolute et per se, quatenus
 adfert sua propria essentia, sed quatenus in dividit per se,
 nisi unum talem; negatur se. referentem singulari
 in quod per se, tunc formiter constituit unum, quatenus
 unum cognoscit talem intentionem unum talem,
 nam talem quod plane non est, ut nam habeat for-
 maliter talem intentionem unum. Venit quidem
 nam in se intelligibili per agentem unum per se
 et in conceptu unum passibilis ipsam absolute cognoscit
 centis habere per se formaliter formiter talem
 unum: hoc est, illud per se cognoscit reddere per se apta
 nam, ut unum si per se tribuere talem intentionem
 unum, non tamen illam formiter tunc, quatenus eam unum non
 cognoscit.

Obiicies 10. Nam per actionem unum
 agentis et passibilis et una apta essentia in mul-
 tis, quod per illam non fit unum non tamen in se ob-
 iectum, sed et formiter legice. per se. nam per actio-
 nem abstractivam unum agentis et passibilis et sequitur
 a cognoscit in unum talem, quod una apta essentia
 in multis, cum hoc idem patet. quatenus nam per
 actionem unum agentis tamen respicit ad in se passibilis
 non

manifestatis conditionibus indivisibilitatis. qd per
 istam actionem e separata ab illis. ad hoc arguitur q
 recipiunt contrarietate,

Pr. Distinguedo aut. Haec per actionem
 uniti agentis et postea e una apta ad spendu in
 multis proxime fundameataliter, aut in esse
 obiectivo eorundem aut. fructus et esse legis
 nego aut: et eodem modo distingues q sequit.
 ad pbarem qcedes q nra per acta uniti agentis
 representet sine conditionibus indivisibilitatis, nego
 bis tu ex hoc inferri nem gravillum actione
 fructus habere ram intentionem unitis. rad e
 qd cum tam unitas qta aptitudo in na sit
 aliq raris, in pofte q na habeat fructus illa
 ram intentionem anteqna illa ra intente
 cognoscat alias certe daret aliq ons raris fruct
 ter absq eo q ab unita cognoscere, q tu ut fals
 su supra disputam. Et cum actionem
 uniti agentis ut patet illa raris fructis ra in sentio,
 nis non cognoscat, neg: et per cognem abso,
 unitam uniti postea cognosci poterit: qdem illa
 ad nem sui reale terminat, et qd per hanc da,
 pbicem actionem na non poterit fructus habere
 ram unitis intentionem.

Obi eris 20. Ad pbandum non justit eom,
 ptem na unum suis inferioribus ut sit fructus
 unitis, unitate prius e quam singulari, qd na
 anteqna comparat unum singulari b i unitis.
 deinde ante comparat na ex modo spendi
 in unita ut esse in multis qd ante comparat
 e unitis. q sequa patet pte ans. ante factum
 comparat erat comparabilis multis, qd ante com
 paratam

patem poterat esse in multis qd idem q antea.

P Vnde Melancthonum fuit in se ob-
 iectum quod esse gram fin gulare, negat
 fructus quod esse antequam fin gulare in qly
 esse pot, cognoscat. Eodem modo si es ad fin esse
 quens. Ad rem pbtem ex. Nam ante compa-
 hionem ex modo sperendi que hnt in mltis pos-
 se esse in multis pte fundamentaliter, non tu
 fructus, sed vero pte quod comparatum hnt ut
 conditio ad hoc ut in hnt na ra intentionis unius;
 et per hoc et ex. ad pbtem autis, et n. na q abstrac-
 tionem comparabilis pte fundamentaliter no tu
 fructus.

Notum tu Nam in statu abstractionis vocari
 unitatem, genus, et speciem, ex eiu modo loquenti.
 qa hnt ptem fundamenta, nempe esse cognitio-
 rae unig illi statim pot ra intentionis unius fructus
 tribui; q n. parum distat, nihil distare videtur.
 Solent hie multa a pte tractari. qd str
 nae unitas verig esse habe aut in se qua in
 nactu. ad qua breviter de nam fin sua
 epam habere idem esse in mltis et in reby fin,
 gulariby: neq hoc hnt magna distem, nam
 vero fin intentione unitis sponte verig
 habere esse in mltis qua in fin gulariby, q
 patet, qa hoc ra intentione tu comparat na
 q mltis, qd in illo hnt verig esse quo ad illa
 intentionem.

2. Tractant 20 An pemptis fringul ariby ma,
 neant

Notae verig esse;
 hnt in mltis
 qua in rely.

notae in unitis;
 hnt in mltis
 qua in rely.

neant nra unitio. Et qd et B. Haec sunt esse
reale existentia non manere facta, sed tu nra
tualiter, hanc, in virtute suam causarum.
stat manere in unita, qd per omnes singularem
de nra unitio multas species formare.

Ultimo tractant hinc multa de primis et secundis, 3. de ja et 2a in
vis Intentioni ly, qd 2a 2a sequunt tractatu
alibi comend in explicari poterunt: qui tu eam
cognitionem habere voluerit, consulere poterit
Herben, Brunen, Sanchmaex, Masin et
alios qd hae de re equis se satis sciunt.
Et hae de Unitio in Communij
Sufficiant. / 2. die Martij Anno
dantis 1535

457.
Singularem pmp,
Hic na manet
virtualiter.

de ja et 2a in
Intentione.

Inuicis 2a